

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı 23162
Tarih 02.03.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı Vahit KIRIŞÇI** tarafından Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan iki büyük deprem ve bir aydır devam eden yüzlerce artçı deprem halkımızın yaşam ve geçim koşullarında onulmaz sorunlara yol açmış, tedbirsizlik nedeniyle halkımızın maddi ve manevi kayıpları çok ağır olmuştur. Depremi üzerinden bir ay geçmiş olmasına rağmen halkın çadır ve konteynır ihtiyacı karşılanamamış, temel insani barınma-beslenme-hijyen ihtiyaçları karşılanmamış, enkaz altında veya başka bir yerde olan kayıp ilanlarına tam olarak yanıt verilememiştir.

Deprem yaşanan illerin ekonomik altyapıları ve üretim alanları da çok ağır bir şekilde depremden etkilenmiştir. Depremler, yoğun olarak hububat, biber ve üzüm üretimi yapılan İslahiye ve Nurdağı ilçelerindeki çiftçileri de etkilemiştir. Adıyaman'da tütün üreticileri, Malatya'da kayısı üreticileri, Hatay ve Çukurova bölgesinde narenciye ve diğer ürün üreticileri depremden çok olumsuz bir şekilde etkilenmiştir. Depremle üretime ara vermek zorunda kalan çiftçiler, ilkbahar aylarında gerçekleştirilen ekim, sulama ve gübreleme işlemlerini devam ettirmek için yeterli düzeyde teşvik ve destek talep etmektedir. Ancak birçoğunun traktör, römork, patos ve diğer tarım araçlarının deprem nedeniyle hasar gördüğü, birçoğunun hala enkaz altında olduğu bilinmektedir. Sigortalı olan makineler ve ürünler hakkında sigorta şirketlerinin gerekli süreçleri işletmediği iddia edilmektedir. Yine ürün, tohum ve gübre depolarının yıkık olduğu veya yıkılma riski nedeniyle kullanılamaz hale geldiği bilinmektedir.

Çiftçilerin yaşadıkları temel sorunlardan birisi de gübreleme ve sulamada kullanılan elektriğin erişilebilir olmamasıdır. Depremlerden etkilenen illerdeki çiftçilerin hesaplarına yatan mazot ve gübre desteğine çiftçilerin elektrik borçları nedeniyle bloke konulduğu kamuoyuna yansımıştır. Deprem bölgesinde yaklaşık 425 bin çiftçinin elektrik borçları nedeniyle hesaplarının blokeli olduğu ifade edilmektedir. Depremde yakınlarını kaybetmiş, yaşamları alt üst olmuş yurttaşların; desteklenmesi, borçlarının silinmesi ve yaşam alanlarının yeniden inşa edilmesi gerekirken elektrik şirketlerinin evlere fatura göndermesi, çiftçiler özelinde hesaplara bloke koyması, gönderilen desteklerin çiftçiye ulaşmasını engellenmesi hukukla izah edilemez.

Depremde yıkılan ahırlarda hayvanlarını kaybeden çiftçilerin tespit edilip zararlarının karşılanması, ahır ve benzeri yerlerin güvenli bir şekilde yeniden inşa edilmesi, inşa yapılana

kadar gerekli miktarda hayvan çadırının, ot ve yemin sağlanması gerekmektedir. Ayrıca süt ve et üreticisi olan çiftçilerin zor koşullar nedeniyle elindeki hayvanları satmak zorunda kaldığına dair kamuoyuna yaygın bilgiler yansımaktadır. Evi ve üretim alanları yıkılan ve temel barınma alanları sağlanamayan çiftçilerin göç etmek zorunda kaldığı ve bu nedenle arazi veya hayvanlarını yok pahasına ve can havliyle elden çıkardığı ifade edilmektedir. Deprem illerindeki tarım ve hayvancılığın başta deprem illeri olmak üzere tüm ülkenin gıda güvenliği için önemli olduğu bilinmelidir. Bu nedenle bu bölgedeki çiftçilerin korunması, göçün önlenmesi, çiftçilerin var olan tüm kredi ve borçlarının anapara ve faizlerinin silinmesi, çiftçilere özel yeterli düzeyde olan bir teşvik programının uygulanması gereklidir.

Bu bağlamda;

- 1) Deprem nedeniyle yaşamını yitiren, yaralanan ve engelli kalan çiftçi sayısı kaçtır? Bu kişilerin illere göre dağılımı nedir?
- 2) Deprem nedeniyle hasar gören veya kullanılamaz hale gelen traktör, römork ve diğer tarım makinelerinin sayısı nedir? Bu hasarın illere göre dağılımı nedir? Bu zararın karşılanması için yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 3) Enkaz altında kalan tarım makinalarının çıkarılması, hasar tespitinin yapılması ve zararların tazmin edilmesi çalışmaları bir aydır neden tamamlanmamıştır? Bu konuda sigorta şirketlerinin gerekli süreçleri işletmediğine dair iddialar hakkında bir soruşturma başlatılmış mıdır?
- 4) Deprem nedeniyle yıkılan veya kullanılamaz hale gelen ahır sayısı kaçtır? Bu hasarın illere göre dağılımı nedir? Bu yıkım nedeniyle ölen hayvan sayısı kaçtır? Bu zararın karşılanması için yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 5) Elektrik şirketlerinin depremzede çiftçilere yönelik icra ve haciz takiplerini durduracak mısınız? Elektrik borçları nedeniyle depremzedelere verilen desteklere bloke konulması hakkında bir soruşturma başlatacak mısınız?
- 6) Deprem bölgesinde et ve süt üreticilerinin korunması amacıyla yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 7) Deprem bölgesinde hububat, narenciye, tütün ve kayısı üreticilerinin korunması amacıyla yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 8) Deprem bölgesinde sulama, gübreleme, tohum, ilaç ve mazot desteği kapsamında verilen destekler nelerdir?
- 9) Depremzede çiftçilere sunulan maddi desteğin toplam miktarı ne kadar olmuştur? Bu desteğin illere ve tarım alanlarına göre dağılımı nedir?

79182

- 10) Deprem bölgesindeki çiftçilerin tüm kredi ve borçlarının miktarı nedir? Yakınlarını ve üretim araçlarını kaybeden depremzede çiftçilerin sigorta primi, borç ve kredilerinin silinmesi için bir girişim başlatacak mısınız?
- 11) Deprem bölgesindeki çiftçilerin korunması, çiftçi göçünün önlenmesi, tarım ve hayvancılık üretiminin sürdürülebilir olması amacıyla hangi tedbirleri alacaksınız?